

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący sędzia Ewa Taberska

Protokolant p.o. stażysta Kamil Szaj

przy udziale starszego aspiranta Marka Andryszaka – Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu.

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2019r.

sprawy **M. R.**

oskarżonego z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 20 § 1 kks w zw. z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 62 §2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks i w zw. z art. 9 § 3 kks

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 11 marca 2019r. sygn. akt VIII K 772/16

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniża ilość stawek dziennych grzywny do 50(pięćdziesiąt).
2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.
3. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. T. T. kwotę 516,60 złotych brutto z tytułu zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym
4. Zwalnia oskarżonego od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Ewa Taberska

UZASADNIENIE

M. R. został oskarżony o to , że działając w G. w okresie od 15.03.2012r. do 24.07.2012r. pełniąc w tym czasie funkcję prezesa zarządu (...) spółka z o o z/s w G. i będąc jednocześnie jej udziałowcem, działając w krótkim czasie i w wykonaniu tego samego zamiaru, wystawił nierzetelne faktury VAT na rzecz firm

1) (...) s.c. J. M. , K. J. z/s w P. ,faktury

- z dnia 9.04.2012r. (...),

- z dnia 20.04.2012r. Nr (...),

- z dnia 30.04.2012r. Nr (...),

- z dnia 30.04.2012r. Nr (...),

- z dnia 14.05.2012r.(...),

- z dnia 22.05.2012r. (...),

- z dnia 18.06.2012r. (...),

- z dnia 25.06.2012r. (...)

2) K. (...) K.J. z/s w P. ,faktury

-z dnia 15.03.2012r. (...),

- z dnia 27.03.2012r. (...),

3) A (...) T. P. z/s w P. ,faktury

-z dnia 25.06.2012r. Nr (...),

- z dnia 24.07.2012r. (...),

4) U. (...) spółka z o o z/s w P. fakturę nr (...)

5) (...) spółka z o o z/s w W. fakturę z dnia 25.06.2012r. (...)

przez co pomógł powyższym podmiotom w rozliczeniu naliczonego podatku wynikającego z tych faktur i w uszczupleniu podatku należnego VAT za miesiące od marca do lipca 2012r. na łączną kwotę 101.775zł w tym S. (...) s.c J. M. , K. J. z/s w P. na łączną kwotę 54.280zł , K. (...) K.J. z/s w P. na łączną kwotę 23.000zł , A (...) T. P. z/s w P. na łączną kwotę 11.500zł U. (...) spółka z o o z/s w P. na łączną kwotę 1495zł, (...) spółka z o o z.s w W. na kwotę 11.500zł. tj. o przestępstwo skarbowe z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 20 § 1 kks w zw. z art. 56 §2 kks w zb. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu wyrokiem z dnia 11 marca 2019r. sygn. akt VIII K 772/16 uznał oskarżonego M. R. za winnego czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 20 § 1 kks w zw. z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 62 §2 kks w zw. z art. 7 §1 kks w zw. z art. 9 §3 kks i za czyn ten na podstawie art. 19 § 1 kk w z.w z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 7 § 2 kks i w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 70 złotych oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca oskarżonego – k. 1117 – 1118, który wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Odpowiedź na apelację złożyła Prokuratura Rejonowa Gdańsk – Śródmieście – k.1135 – 1136.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom obrońcy M. R. podniesione przez niego argumenty w żaden sposób nie podważają racjonalności toku rozumowania Sądu meriti, który doprowadził tenże Sąd do konkluzji, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego sprawstwo i wina oskarżonego w zakresie czynu objętego aktem oskarżenia nie budzi wątpliwości.

I przede wszystkim oskarżony M. R. został w postępowaniu przygotowawczym poddany jednorazowemu badaniu psychiatrycznemu – k.437-442. Biegli w opinii z dnia 29.03.2016r. na podstawie jednorazowego badania psychiatrycznego, danych z akt sprawy, a także przede wszystkim na podstawie analizy obszernej dokumentacji medycznej oskarżonego, nie stwierdzili u M. R. choroby psychicznej ani też cech upośledzenia umysłowego. Stwierdzili natomiast osobowość nieprawidłową i zdaniem biegłych oskarżony tempore criminis mógł rozpoznać znaczenie

swoich czynów oraz mógł pokierować swoim postępowaniem. Stan psychiczny oskarżonego także powalał mu brać udział w postępowaniu karnym i prowadzić obronę w sposób samodzielny i rozsądny.

Jak wynika także z przedstawionych dokumentów dotyczących stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, M. R. leczył się psychiatrycznie zarówno przed jak i po wydaniu opinii przez biegłych psychiatrów. Także na rozprawie odwoławczej oskarżony przedstawił informacje o ostatnim pobycie w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K. z rozpoznaniem m.in. organiczne zaburzenia nastroju i zaburzenia osobowości – osobowości histroniczna.

Brak było zatem podstaw do wydania nowej opinii psychiatrycznej, lub uzupełnienia już wydanej. Wnioski tej opinii nie zostały w żadnym sposobie w toku postępowania sądowego podważone, a wydana już opinia psychiatryczna zawiera wystarczającą analizę histronicznej osobowości M. R., ze wskazaniem iż jest on osoba sugestywną, łatwo ulega wpływom, lecz w chwili czynu posiadał zdolność rozumienia swoich czynów i pokierowania swoim zachowaniem, co idealnie wpisuje się w czyn przypisany oskarżonemu. Ustalenia, czy oskarżony posiadał zdolność zarządzania firmą, czy też zdolności posługiwania się komputerem nie mają żadnego znaczenia dla rozpoznania sprawy, podobnie jak przesłuchanie w charakterze świadka L. T. i M. Ż., z przesłuchaniem których były zresztą niedające się usunąć trudności, co jest dla Sądu Okręgowego oczywiste z uwagi na możliwość ewentualnego pociągnięcia tych osób do odpowiedzialności karnej, a nawet gdyby doszło do ich przesłuchania, to z w/w przyczyny mieli by oni możliwość skorzystania z uchylenia się od odpowiedzi na pytania w trybie art. 183 § 1 k.p.k.

Oskarżyciel bowiem nie zarzucił M. R. współsprawstwa, a jedynie pomocnictwo do dokonania przestępstw skarbowych.

Jak słusznie zauważył już Sąd Rejonowy, zgodnie z art. 18 § 3 kk odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzia, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Udzielający pomocy obejmować musi świadomością to, że podejmując określone czynności, w ten sposób ułatwia innej osobie popełnienie czynu zabronionego oraz obejmować świadomością, że czyni to w odniesieniu do konkretnego, scharakteryzowanego w odpowiednim przepisie części szczególnej czynu zabronionego.

Warunkiem odpowiedzialności za pomocnictwo jest zatem świadomość, że sprawca chce popełnić przestępstwo, dążenie do tego, aby sprawca popełnił zamierzone przestępstwo, albo co najmniej godzenie się na to, dostarczenie sprawcy środków potrzebnych do popełnienia przestępstwa, albo udzielenie mu rady, informacji lub też podjęcia innego działania, które ułatwia sprawcy dokonanie zamierzonego celu.

Podzielić należy wywód Sądu Rejonowego, iż jak wynika z niezaprzeczalnych ustaleń poczynionych w sprawie, dokumentów i w części z wyjaśnień oskarżonego, M. R. świadomie, w zamian z korzyści majątkowe, „nabył” wszystkie udziały w spółce (...) - wpis nr(...) KRS w dniu 25.05.2007r. (k.270 – 272) i został prezesem zarządu tej spółki (poprzedni udziałowcy M. L. (1), M. L. (2) i L. T.). Także świadomie podpisał wystawione w 2012r. faktury będące przedmiotem przestępstwa w niniejszej sprawie (a także inne dokumenty przygotowane przez nieustaloną osobę, której udzielił pełnomocnictwa), a następnie firmy, na które faktury były wystawione, dokonywały przelewów na rzecz spółki (...). Oskarżony za te i inne ustalone przez Sąd Rejonowy czynności miał opłacany czynsz za mieszkanie oraz otrzymywał 400 złotych miesięcznie na koszty utrzymania. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w okresie od marca do czerwca 2012r. Spółka (...) nie złożyła żadnej deklaracji podatkowej, nie zatrudniała żadnego pracownika, zaś jedynym przychodem jaki osiągnęła były wpłaty z tytułu wyżej wymienionych faktur.

W grudniu 2013r. pracownicy Urzędu Kontroli Skarbowej w G. przeprowadzili postępowania kontrolne w (...) spółka z o.o. i w toku kontroli ustalono, że faktury wystawiane przez (...) spółka z o.o. były nierzetelne i nie dokumentowały

faktycznie wykonanych usług. Z tego wynika, że zakwestionowane faktury były fikcyjne i służyły jedynie do wyłudzenia podatku Vat.

Słusznie zatem Sąd Rejonowy nie dał wiary zeznaniom świadków reprezentujących firmy, na rzecz których były wystawiane faktury, tj. w części w której świadkowie ci twierdzili, że usługi opisane w fakturach zostały wykonane, albowiem w rzeczywistości gdyby świadkowie ci powiedzieli, że te faktury były fikcyjne, przyznali by się do przestępstwa polegającego na posługiwaniu się nierzetelnymi fakturami w celu wyrządzenia szkody podatkowej Skarbowi Państwa. Także fakt iż „kontrahenci”, na których były wystawione nierzetelne faktury, zwrócili Skarbowi Państwa korzyści jakie uzyskali z rozliczenia nierzetelnych faktur, nie mógł ekskulpować oskarżonego, albowiem oczywistym było, iż takie zachowanie tych podmiotów można jedynie oceniać w kontekście naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

Słusznie także Sąd Rejonowy postanowił oddalić wnioski dowodowy obrońcy o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych spółki (...), albowiem w aktach sprawy znajdują się odpisy pełne z Krajowego Rejestru Sądowego dot. Spółki (...). Z tych dokumentów wynika jednoznacznie, kto sprawował funkcję zarządu w tej spółce w roku 2012. Zbędnym było więc, także zdaniem Sądu Okręgowego zwracanie się do sądu rejestrowego o dokumenty rejestrowe tej spółki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie M. R. od czynu mu zarzucanego, lub uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy z urzędu dokonał również kontroli zaskarżonego wyroku w zakresie wymierzonej oskarżonemu kary.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, iż o rażącej niewspółmierności kary można mówić wtedy, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy jest w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 1985 roku, V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Z sytuacją rażącej niewspółmierności kary mamy do czynienia także wtedy, gdy rozmiar represji w rozpoznawanej sprawie jest w sposób oczywisty nieproporcjonalny w stosunku do dolegliwości wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. Przy czym nie chodzi o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSPriP 1995/6/18).

W ocenie Sądu Okręgowego, wymierzona oskarżonemu M. R. kara spełnia opisane wyżej przesłanki wystąpienia owej rażącej niewspółmierności kary.

Zgodnie z art. 53 § 1 k.k. sąd orzekający wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy oraz oceniając wymiar orzeczonej względem oskarżonego kary grzywny, pod kątem przywołanych powyżej reguł i w zakresie ilości stawek dziennych odzwierciedlającej powyższe rozważania, Sąd Odwoławczy podnosi, iż orzeczona wobec oskarżonego kara grzywny w ilości 100 stawek dziennych, jest niewspółmierna do stopnia jego zawinienia, jak i okoliczności sprawy, mimo iż Sąd Rejonowy właściwie określił okoliczności łagodzące i obciążające oskarżonego przy wymiarze kary.

Zdaniem Sądu Okręgowego sprawiedliwą i wystarczającą karą dla oskarżonego M. R. za czyn mu przypisany będzie kara grzywny w ilości 50 stawek dziennych po 70 złotych każda. W przekonaniu Sądu Odwoławczego, tak ukształtowany wymiar kary w stopniu dostatecznym unaocznia oskarżonemu obowiązek respektowania ustalonych norm prawnych, a także ugruntuje przekonanie o nieopłacalności popełniania przestępstw. Nadto, orzeczona przez Sąd Okręgowy kara w takim wymiarze, zrealizuje także cele kary w zakresie jej społecznego oddziaływania. W

szczególności zaś spełni swoje zadanie w zakresie pogłębienia wśród społeczeństwa przekonania o nieuchronności poniesienia kary za naruszenie porządku prawnego i to kary adekwatnej do stopnia winy i społecznej szkodliwości popełnionego czynu.

Reasumując, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył ilość stawek dziennych grzywny do 50 (pięćdziesiąt). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

O kosztach obrony z urzędu orzeczono na podstawie na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz. U. 2019.18 j.t.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks

SSO Ewa Taberska